

På disse sidene i Tidsskriftet – legelivet – finner du stoff om legers liv. Her er det presentasjon av arbeidssteder, nyhetssaker, nye doktorgrader, nye spesialister og minneord. Alt samlet på ett sted – så du kan følge enda bedre med.

Frederik Emil Juul.
Foto: Jon Olav Nesvold

Frederik Emil Juul (f. 1989) er turnuslege ved Sykehuset Innlandet Hamar.

«Kommunikasjon uten misforståelser er særlig viktig innen helsevesenet»

Farlig journaltranskripsjon

Overføring av ord fra muntlig til skriftlig form kan gå like galt som transkripsjon fra DNA til RNA.

«Troponiner er negative og kardial årsak virker *mest* sannsynlig.» Slik lød en setning i en av mine diktete inntakstjournaler, som uheldigvis var feil nedskrevet av sekretærene. Setningen skulle presisere at kardial årsak var *lite* sannsynlig med normale tropinverdier. Heldigvis ble feilen raskt rettet før endelig godkjenning av dokumentet. Andre kolleger har fått skrevet inn pølser i EKG-et, pasienter med multiple under-ekstremiteter, eller ytterst sjeldne og til nå ukjente egennavn på diagnoser. Mange av feilene er så åpenbare at enhver oppegående lege vil skjønne hva som er ment, kanskje med trening av smilemusklene som bieffekt.

I andre tilfeller kan misforståelsene være mer subtile og dessuten direkte farlige. Et slående, men utilsiktet eksempel ble skrevet av en erfaren kollega, som sannsynligvis hadde pasienten i friskt minne: «Drenet fungerer ikke utslag på infeksjonsprøver.» Budskapet blir diametralt forskjellig avhengig av hvor man plasserer kommaet.

Et annet vanlig journalfenomen er opplysninger og (uriktige) diagnoser som blir hengende igjen fordi man kopierer fra tidligere journalnotater uten å bruke årstall. Resultatet kan være «lungebetennelse den

siste uken» fortsatt pågår to år etter hendelsen, eller mennesker som har funnet ungdomskilden og forblir en «18 år gammel pasient» i lang tid.

Kommunikasjon uten misforståelser er særlig viktig innen helsevesenet, hvor feilinformasjon kan få fatale konsekvenser. Sekretærene gjør en formidabel og – for legen – tidsbesparende jobb ved å skrive ned de muntlige diktatene ved mange av landets sykehus. Men på grunn av utydelig diktering av legen, teknisk dårlig diktafon og andre forhold kan det oppstå feil i transkripsjonen fra muntlig tale til skriftlig format. Akkurat som ved feil ved transkripsjon fra DNA til RNA synes jeg slike åpenbare feil bør rettes, selv om papir- og administrasjonsarbeidet etter diktering tidvis er overveldende.

At det likevel kan oppstå permanente feil ved begge former for transkripsjon, er ikke til å unngå. Å fjerne de mest åpenbare feilene i journalteksten vil sannsynligvis spare mye tid og irritasjon hos kolleger og sannsynligvis gi bedre pasientbehandling.

Frederik Emil Juul
fejuul.medisin@gmail.com